

nali. Antecedens supponendum est ex philosophia, nunc solum indicatur breviter fundamentum ejus: materia enim, ut uniatur formæ, supponitur tanquam substantiale et reale subjectum generationis, atque adeo ut habens aliquam entitatem realem actualem, sine qua neque concipi potest reale subjectum; et consequenter ut ex se habens suam partialem subsistentiam, ut etiam ex littera D. Thomæ notavimus, art. 4, ad 3, nam existentia est, qua constituitur entitas actualis, et quæ per realem efficientiam communicatur; rursus hæc existentia materiæ natura sua talis est, ut non imitatur alteri tanquam subjecto, vel sustentanti, et ideo natura sua secum affert suum partialem terminum subsistentiæ, quem materia conservat sub quacunque forma, sicut et existentiam; sicut enim materia subsistat utriusque termino generationis, ut quid existens, ita etiam ut quid subsistens, quia vera supponitur ut existens ex se et per se; hic enim modus existendi videtur quidem intrinsece includi in conceptu et ratione primi subjecti naturalis generationis; et ideo sicut materia retinet sub quacunque forma eamdem numero entitatem actualem, et partialem existentiam, ita et partialem subsistentiam; sicut ergo materia prius natura existit, quam subjiciatur generationi, vel quam uniat formæ, ita et prius natura subsistit. Jam vero prima rationis hujus consequentia probanda est eodem modo quo alia similis in sectione precedenti probata est, tum quia eo ordine intelliguntur istæ partes humanitatis assumptæ a Verbo ad subsistendum, quo in propria hypostasi subsisterent; tum etiam quia ex natura rei in generatione humana, materia ordine naturæ preintelligitur subsistens introductioni formæ, per propriam partialem subsistentiam creatam; ergo eodem modo fuisse in humana Christi generatione, nisi impedita esset illa materia, ne haberet propriam subsistentiam; non est autem impedita nisi per assumptionem; ergo intelligenda est assumpta in eodem signo et ordine naturæ, quo per propriam subsistentiam esset terminanda. Quod accommodate explicari potest, sumpto exemplo ab instanti mortis Christi, in quo, recente anima rationali, intelligimus formam cadaveris introduci in illam materiam, cui introductioni intelligimus etiam supponi eamdem materiam unitam Verbo, et subsistentem in illo; ita enim fuit unita toto tempore præcedente illud instans, et illa unio immutata permansit, ut dictum

est; ad hunc ergo modum intelligendum est, accidere in materia terminata propria subsistentia, in aliis naturalibus generationibus; in generatione autem humana Christi fuisse ordine naturæ præventam per assumptionem, ne propria subsistentia subsisteret.

5. Sed retorqueri potest ratio facta, nam materia prima in homine non prius natura existit quam uniatur animæ; ergo nec prius natura subsistit, quia subsistentia est terminus existentiæ in nostra sententia; ergo in Christo non potuit caro prius natura uniri Verbo quam animæ, cum ad subsistendum unita sit. Primum antecedens patet, quia materia pendet in existentia a forma, juxta probabilem philosophorum sententiam; ergo non potest prius natura existere quam a forma informetur, quia non potest effectus esse prior natura sua causa, nec materia potest concipi existens, nisi dependenter ab omnibus causis requisitis ad suam existentiam, ex quibus una est forma illi unita.

6. Hoc argumentum pendet ex multis principiis philosophicis, quæ hoc loco expendi non possunt. Primo ergo adhuc est in controversia positum, an materia secundum natum particularem ac propriam pendeat in suo esse intrinsece a forma informante. Si quis enim hoc neget, et dicat, solum ob debitum ordinem universalis naturæ, semper esse sub aliqua forma, nec posse naturaliter aliud accidere, sicut non potest dari vacuum, facile eludet argumentum factum, evertendo illius fundamentum. Secundo, admittendo illam dependentiam, responderi potest, eam nihil obstat quominus materia prima sub alia ratione cause sit prior natura; negari enim non potest quin in aliis compositis extra hominem sit prior natura quam forma, quæ ab illa pendet in existendo, et quam actio educit talis formæ, ad quam materia ut subjectum supponitur; et hæc ipsa præsuppositio est quædam prioritas naturæ, ut constat ex Aristotele, in Postprædicam. Unde, juxta probabilem distinctionem supra positam disp. 8, sect. 1, de dupli dependentia, unper realem influxum in ipsum esse rei, ali per necessariam ac naturalem connexionem, probabilissimum est existentiam materiæ pendere a forma tantum posteriori, non autem priori modo, sed a solo Deo, a quo sub quacunque forma per eamdem actionem conservatur. Quod si verum est, facile intelligitur quomodo cum hac dependentia stet prioritas naturæ simpliciter, quia, absolute lo-

quendo, materia existens et subsistens supponitur illi actioni qua formæ unitur, licet, secundum quid, et ut intelligitur habere omnia requisita ad existendum, sit posterior in alio genere causæ. Nec aliquid refert quod illa causa sit formalis, et ita in suo genere perfectior, quia id, quod minus perfectum est, solet esse ordine generationis et executionis prius, quia absolute et simpliciter præsupponitur, ut aliud fiat. Unde dicitur ultimo, quod, licet materia existens pendeat a forma, non tamen ab hac vel illa forma, et ita in præsenti unio materiæ corporis Christi ad Verbum non pendet ab unione cum anima, et hac ratione dicitur illa materia prius natura uniri Verbo quam animæ, quia et unitur unione independente ab unione cum anima, et unitur Verbo, ut sit apta uniri animæ, quia non potest ei uniri, nisi ut habens actualem entitatem et subsistentiam. Et, licet in hoc possit considerari mutua prioritas secundum diversas rationes, tamen in ordine ad executionem, hæc, quæ respicit materiam secundum se, et ut est primum fundamentum totius mutationis, videtur simpliciter prior.

7. Ad rationem ergo in principio positam, patet solutio ex dictis: sicut enim materia subsistens, ordine naturæ et causæ materialis, antecedit unionem ad formam, ita, in hoc mysterio, unio ad Verbum, per quam impedita seu suppleta fuit propria subsistentia, antecessit ordine naturæ, et participavit eamdem rationem causæ, respectu alterius unionis. Negatur autem materiam non esse capacem sua partialis subsistentiæ, nisi ratione formæ informantis; per suam enim entitatem intrinsece est capax illius, quanquam cum ordine et dependentia a forma in genere causæ formalis; hæc enim dependentia non repugnat subsistentiæ, sicut nec repugnat illi dependentia ab effidente, sed solum dependentia a termino intrinseco, seu sustentante. Cum vero dicitur, materiam illam non fuisse assumptam secundum se, seu ut materiam remotam, sed ut humanam, seu ut partem humanæ naturæ jam informatam formam, respondet hoc esse verum secundum ordinem seu durationem temporis, ut supra dictum est; secundum ordinem autem naturæ, necessario prius assumi debuit, ut in eodem instanti posset ultimate disponi et informari, et esse pars actualis humanæ naturæ. Unde, secundum ordinem naturæ loquendo, non est assumpta illa materia ut facta jam caro humana pro illo signo, sed ut fieret caro hu-

mana pro eodem instanti temporis in subsequente signo naturæ.

SECTIO III.

Utrum caro sit prius natura unita Verbo quam anima, vel e contrario.

1. Comparavimus in singulis partibus super dictas duas uniones; nunc superest ut partes ipsas conferamus in ordine quo unitæ sunt Verbo; in ordine enim quo unitæ sunt inter se, non sunt comparabiles; sic enim mutuam habitudinem dicunt, et simul ad invicem unitæ sunt; in ordine vero ad Verbum comparabiles sunt, quia distinctas habent partiales uniones. Videtur autem nullus esse ordo naturæ inter illas, quia neque una est ratio alterius, neque altera pendet ab altera. Et hanc sententiam videtur sequi Richard., in 3, d. 2, q. 2, et eamdem a fortiori tenet Durand. ibi, q. 2. Aliunde autem videtur animam prius natura assumptam fuisse quam carnem, quia caro assumpta est mediante anima. Breviter tamen, supposita distinctione de ordine intentionis et executionis:

2. Dico primo: ordine intentionis, anima prius natura assumpta est quam caro. Sumitur ex D. Thoma, art. 4, et ex illa locutione communi, animam fuisse medium ad carnem assumendam, quam in sectione sequenti latius explicabo. Et ratio est, quia, licet prima intentione fuerit ad totam humanitatem, tamen, comparando partes inter se, corpus assumptum est propter animam, que principalior est, et quasi finis ejus; est ergo anima unio prior in hoc ordine.

3. *Simpliciter loquendo, corpus animæ præassumptum.* — Dico secundo: ordine executionis utraque pars potest dici prius assumpta quam alia, in suo genere cause; simpliciter tamen assumptio corporis videtur antecedere hoc ordine naturæ. Explicatur prior pars, nam, quatenus corpus non potest subsistere in rerum natura, nisi dependenter ab anima informante, ideo potest aliquo modo dici anima prius natura assumpta in genere cause formalis; tamen, quia creatio animæ supponit corpus dispositum, in quo creatur, quod corpus, ut supra dictum est, includit materiam subsistentem, ideo in genere causa materialis supponi dicitur assumptio carnis. Et hinc declaratur ultima pars, nam materia simpliciter supponitur creationi animæ et est fundatum totius generationis; supponitur autem subsistens, et in eo instanti non potuit subsi-

stere nisi subsistentia Verbi; ergo supponitur etiam assumpta ad sic subsistendum. Et confirmatur, quia in quacunque generatione humana ita accidit, quod materia proxime disposita simpliciter supponitur ordine naturae creationi animae; supponitur autem existens et subsistens, ut declaratum est; ergo idem ordo servatus est in Christi conceptione, juxta discursum in superioribus saepius inculcatum. Denique confirmatur, quia optime quadrat, ut ordo executionis sit contrarius ordinis intentionis; quia, licet perfectiora sint magis intenta, tamen executio a minus perfectis, ut a fundamentis, inchoari solet. Et ad hoc explicandum conferre potest exemplum Cajetani de aedificante domum, in qua fundatum aliis partibus supponitur, et ideo cum successive fit domus, prius tempore jacitur fundamentum; ac proinde, etiamsi quis haberet vim aedificandi domum in instanti, inteligeretur ordine naturae prius esse jaustum fundamentum; ita ergo in hac assumptione intelligimus prius natura esse assumptum id, quod est tanquam fundamentum ceterorum.

SECTIO IV.

Utrum caro sit assumpta mediante anima, et anima mediante spiritu.

1. Quidquid in hoc titulo ad questionem de re pertinet, in superioribus explicatum est; solum proponitur ad explicandas has locutiones Patrum, et quomodo doctrina tradita illis accommodetur. Quod enim caro assumpta sit per animam, aut mediante anima, omnino certum est; ita enim loquitur sexta Synodus, act. 28, in Confess. fid. Constantini, missa ad Leonem II, et ab eodem per epistolam decretalem, quae ibi habetur, approbata. Sic etiam Nazianzenus, orat. 35, circa finem, et orat. 42, post medium, et orat. 51; Damascenus, lib. 3, c. 6; Origen., 1 Periarch., c. 6; et Augustinus, de Agone Christ., c. 16, et in epist. 3; et Ruffinus, in Expositione Symboli, circa illa verba: *Qui conceptus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine;* et eodem modo dicunt hi Patres, animam fuisse assumptam per mentem, seu mediante spiritu, ut explicuimus circa litteram art. 2. Et hunc modum loquendi imitati sunt omnes Theologi cum D. Thoma hic, et Magistro, in 3, dist. 2, licet Durandus solum secundum intellectum hanc rationem medii admittat, de cuius opinione sequente sectione dicetur. Et Gabriel probabile putat animam non esse medium, si materia potest im-

mediate assumia Verbo; et Almainus non longe est ab eadem sententia. Sed, licet illa ratione probetur, non omnem rationem mediis animae convenire, non tamen inde sequitur animam non esse medium; fit enim argumentum ex puris particularibus. Unde illa sententia absolute non est probabilis, cum tot Patribus repugnet; idque magis ex dicendis constabit.

2. *Multiplex ratio medii ad assumendum.* — Ut ergo hujus locutionis sensus intelligatur, advertendum est, variis modis existimari posse, animam fuisse medium ad assumendum carnem. Primo, ut sit quasi vinculum inter Verbum et carnem, sicut punctum est medium quo unitur una pars lineae alteri. Secundo, ut anima tantum sit, quae immediate assumitur; corpus vero dicatur assumi tantum ratione animae; quomodo accidentia dici possunt assumi media substantia. Tertio, dici potest medium, quia in re ipsa prius natura assumitur, et est quasi via ut aliud assumatur; ut in aedificatione domus, erector parietum potest dici medium quo pervenitur ad tectum; et hoc vocarunt *medium quo*, Scot. supra, et Cajet., art. 1 et 5; et hujusmodi medium pertinet propriè ad ordinem executionis, quia via est hoc modo medium perveniendi ad terminum, et potest hoc medium dupliciter intelligi. Primo, quia per unum pervenitur ad alterum, ut in exemplo positivo. Secundo, quia unum quasi necessario secum trahit aliud, ut, cum moveturas, per illud trahitur aqua. Quarto modo dicitur medium, quod est ratio assumendi aliud, vel tanquam finis, vel tanquam dispositio accommodans assumptibile ad assumptionem; quamvis ipsum in se non prius natura assumatur, et hoc vocarunt Scotus et Cajetanus *medium quo*. Quod alii subdistinguit in medium congruitatis seu decentiae, et medium necessitatis, ut videre licet in Richard., Gabri., Almain. supra, Alens., 3 p., q. 4, memb. 2; et insinuat D. Thomas hic, art. 1, ad 3, nec indiget expositione, nam ex ipsis terminis satis est clara distinctio.

3. Dico ergo primo: anima non fuit medium ad assumendum carnem, tanquam vinculum uniens ipsam ad Verbum. Ita docet recte D. Thomas infra, q. 50, a. 2; Bonav., in 3, d. 2, a. 3, q. 1; Richard., a. 2, q. 2; Scotus, q. 2; et est per se evidens; supra enim, disp. 8, ostendimus, in hac unione hypostatica, si sit vera unio, et secundum hypostasim, nullum posse intercedere medium

quod conjungat extrema, sed per se immediate uniri, solo modo unionis interveniente. Neque intelligi posset, animam hoc modo esse medium quo caro unitur, nisi negando veram unionem hypostaticam inter carnem et Verbum, et ponendo solam conjunctionem mediatam, et in hypostasi; quod quam sit falsum, jam explicabo.

4. Dico secundo: anima non fuit tale medium ad assumendum carnem, ut ad illam solam sit unio immediate terminata, ad corpus vero solum mediate, quatenus animae unitum est; sed hoc sensu, tam corpus quam anima immediate assumpta sunt. Hæc conclusio est omnino certa, quanquam Gabriel, in 3, dist. 1, q. 2, art. 3, dub. 2, probable existimet contrarium, quia probabile putat, nullam naturam materiale posse Verbo immediate uniri. Idem dist. 2, q. unica, art. 2; neque improbabile hoc judicat Almai., dist. 1, q. 2, art. 2, et dist. 2, q. 2, licet simpliciter judicet probabilius contrarium. Dico tamen omnibus aliis Theologis esse omnino certum, et doctrinam Gabrielis esse periculosam et erroneam, contra illud: *Verbum caro factum est*, et illud, *In quo habitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter*, ac denique contra illa omnia, quibus supra probavimus Verbum non tantum assumpsisse animam, sed etiam corpus; et quibus probatum est assumpsisse proxime et immediate sanguinem; inde enim constat potuisse immediate assumere partem materiale, et a fortiori potius sumpsisse hoc modo corpus, quod informatur anima, quam sanguinem. Confirmatur primo, quia alias corpus Christi haberet suam partiale subsistentiam creatam, et Verbum non terminaset humanitatem, sed animam solam. Et confirmatur secundo, quia in triduo non potuisse corpus manere unitum Verbo. Respondet Gabriel, dist. 1, quæstione secunda, art. 2, ad 8, mansisse unitum, non per unionem sibi inherentem, sed per gratiam unionis existentem in anima. Sed falsissimum hoc est, quia hoc est dicere re ipsa non mansisse unitum, sed aliqua fortasse denominatione extrinseca ita denominari; nam vel ipsum corpus habebat intrinsecam et creatam subsistentiam, et ita vere non erat hypostaticum unitum; vel non habebat, et tunc necesse est ut haberet in se modum unionis ad Verbum, et ut Verbum immediate et per se suppleret ejus subsistentiam. Sed arguit, nam sequitur corpus non dici assumptum mediante anima. Almai-

nus supra concedit, sed immerito, quia, licet illa locutio non verificetur de hoc medio, potest alio sensu verificari, ut dicetur.

5. Dico tertio: unio Verbi ad animam non fuit medium ad assumendum carnem, tanquam via ad illam, nec quia ex illa necessario consecuta sit carnis assumptio. Hæc conclusio constat ex dictis sectione præcedenti, quia ordine executionis non est simpliciter prius natura assumpta anima, quam caro; al vero, quod est medium hoc modo, necesse est ut saltem prius natura assumatur. Unde, si inter corpus et animam est aliqua ratio hujus medi, potius corpus dici potest medium ad assumendum animam, non quia ad illius unionem necessario sequatur unio animae, saltem physice, et proprie loquendo (nulla enim ratio talis consecutionis fingi potest); sed quia hæc unio ordine naturæ per assumptionem carnis quasi inchoata est, et ad assumptionem animæ terminata.

6. *Corpus assumptum mediante anima, quoniam ratione animae fuit assumptibile.* — *Quo sensu anima assumpta medio spiritu seu mente.*

— Dico quarto: corpus dicitur assumi mediante anima, quia corpus non fuit assumptibile, nisi ratione animae, et in ordine ad animam; non quia necesse sit ut actualis unio ad animam ordine executionis præcesserit, nec quia ipsa anima ordine etiam executionis prius natura assumpta fuerit, sed ex eo quod caro assumpta sit propter habitudinem ad animam, et ratione illius; ita exponit divus Thomas, articulo primo, et infra, quæstione 50, art. 2; Richard., Bonavent., et alii, dist. 2; et Alens., 3 p., q. 4, membr. 5; et ex dictis satis patet; hic enim sensus et in re ipsa verus est, et sufficiens ad veritatem et proprietatem illius locutionis; in nullo autem alio sensu potest commode explicari, aut vere intelligi. Quod etiam patet ex alia simili locutione, animam esse assumptam medio spiritu aut mente; sensus enim ejus similis est, animam, scilicet, in quantum vivificantem corpus vel ut est principium sentiendi, fuisse assumptam per gradum intellectualis, quatenus ratione illius tota anima assumptibilis fuit; ubi non oportet, ut illa locutio vera sit, fingere aut realē distinctionem inter animam et mentem, aut talem ordinem assumptionis, ut prius natura sit assumpta mens quam anima; hæc enim necessaria non sunt, illi enim gradus solum ratione formalis metaphysica distinguuntur; assumptio vero, quæ est actio physica, per se primo versatur circa

ipsam animam, ut in re unicam essentiam physicam habet; et ideo non potuit in aliquo signo naturæ assumi, ut rationalis est, quin secundum totam suam essentiam assumereatur; hæc ergo ratio medii tantum est, ut formalis ratio quæ constitut rem assumptibilem, non ut res quæ prius natura assumatur. Advertendum vero est, cum sæpe dicimus per hujusmodi medium rem assumptibilem constitui, intelligendum potissimum esse ex quadam decentia, seu congruitate, si absolute intelligatur de unione hypostatica; si vero sit sermo de incarnatione ad nostram redemptionem ordinata, in ordine ad talem finem potest interdum esse medium necessarium, ut notavimus circa solutionem ad secundum, art. 4 D. Thomæ.

7. Instantia. — **Solvitur.** — Sed objicies, ex hac explicatione sequi, non animam, sed habitudinem seu ordinem materiæ ad animam fuisse medium ad assumendam carnem. Consequens est falsum: primo, quia est contra intentionem Patrum, qui ideo utuntur illa locutione, asserentes animam esse medium, ut contra Apollinarem declarant, Verbum non fuisse loco animæ; at, si ipsa anima realiter et substantialiter non esset medium, sed ordo ad animam, posset materia habere ordinem et dispositionem ad animam, et non habere animam, sed Verbum loco animæ. Secundo, quia alias sequitur ex vi illius locutionis, non esse necessarium materiam actu informari anima, eodem instanti quo assumpta est, quia antea habebat ordinem ad animam, ad quam disponebatur, aut saltem ita fieri poterat; consequens autem est contra mentem Sanctorum, qui illo loquendi modo declarare intendunt, Verbum non assumpsisse carnem nisi actu animatam anima rationali. Tertio, quia vel illa habitudo ad animam est accidentalis, vel substantialis. Primum dici non potest, quia nullum accidens fuit medium ad assumendam substantiam, ut infra dicam. Si vero dicatur secundum, aut illa tantum est radicalis et potentialis habitudo ad formam, et hæc non, quia est æque indifferens ad animam et alias formas; vel est aliqua specialis habitudo ad animam, et hæc esse non potest nisi actualis unionis cum ipsa; et hoc modo ipsam anima, ut informans materiam, erit medium. Respondetur, has objections non impugnare assertionem positam, quæ posita est eidem fere verbis quibus D. Thomas, art. 4, usus est, dicens: *Caro humana assumptibilis est a Verbo, secundum ordinem quem habet ad animam rationalem sicut ad propriam formam.* Et ratione hujus ordinis dixerat, art. 1, carnem assumi mediante anima. Hic autem ordo, ut ibi declaravi, non est remotus, seu aptitudinalis (ut ita dicam), sed proximus, seu actualis. Itaque ordo ad animam ut ad formam propriam et actu informantem reddit materiam aptam ut Verbo uniatur. Sicut autem in lib. 2 de Anima dicitur, corpus organicum posse dupliciter sumi, videlicet, vel ut includit animam informantem, vel ut præcise dicit materiam ultimo dispositam ad recipiendam animam, ita certe utroque modo hic sumi potest caro humana. Et quidem D. Thomas, art. 5, in corp., videtur priori modo loqui, dum, prædictum ordinem declarans, ait: *Hunc autem ordinem non habet caro, antequam anima rationalis ei adveniat; quia simul, dum aliqua materia fit propria alicujus formæ, recipit illam formam.* Distinguit ergo duo, materiam, scilicet, fieri propriam alicujus formæ, et recipere formam, quæ licet simul fiant, ordine tamen causalitatis et naturæ distinguuntur; hæc enim forma in hanc materiam introducitur, quia propria ejus effecta est per dispositiones. Cum ergo D. Thomas ait, carnem esse assumptam secundum ordinem quem habet ad animam ut ad propriam formam, videtur de illo ordine loqui, qui secundum naturam antecedit receptionem animæ, quamvis simul tempore fiat. Et hoc posset esse satis, ut anima dicatur medium ad assumendam carnem, quia hoc medium non est medium quod, sed quo, ut ex dictis patet, et D. Thomas, art. 4, Scotus et omnes exponunt; ordo autem illæ materiæ ad animam non est per se ratio assumendi materiam, sed ipsa anima secundum se; ipsa ergo anima est ratio assumendi talem materiam, et hoc est esse medium quo. Sicut quando amatur medium propter finem, licet in medio tantum sit ordo ad finem, ut ameritur, tamen ipse finis secundum se est simpliciter ratio amandi medium. Et si femina aliqua ducitur in matrimonium (imitando exemplum, quo D. Thomas utitur, dicto art. 1, ad 3) propter divitias, non quas ante matrimonium habet, sed quas habitura est post matrimonium, vel in ipso matrimonio, tunc divitiae ipsæ sunt ratio contrahendi, licet tantum antecedat ordo aliquis vel jus ad ipsas; sic ergo in præsenti. Nihilominus idem D. Thomas, eodem art. 4, ad 3, indicat hunc ordinem esse intelligendum actualis esse informationis, ita ut, cum dicitur caro assumpta

quia humana, vel quia respicit animam, ut formam propriam, intelligatur includere intrinsece ipsam animam, et actualem conjunctionem cum illa; hac enim de causa videtur D. Thomas dixisse, dicta solut. ad 4, carnem ex unione ad animam habere, quod sit unibilis Verbo, et ideo prius secundum intellectum carnem uniri animæ, quam Verbo. Et hunc præcipue sensum intendunt argumenta facta, qui est etiam verus et admittendus; nam prior, licet non satis impugnetur, et verum etiam sensum habere possit, tamen solus non sufficit, quia, juxta superius dicta, secundum ordinem executionis prius ratione et natura Verbum est unitum materiæ, quam illa sit effecta et disposita propriis dispositionibus animæ rationalis, quia, ut sic disponatur, supponitur existens et subsistens. Et tamen, non obstante hac prioritate, dicitur assumpta, ut propria effecta animæ rationalis per dispositiones; ergo eadem ratione dici poterit assumi per ipsam animam ut actu unitam, tanquam per medium quo. Duobus ergo modis hoc verificari potest juxta doctrinam datam. Primo, quia ad hoc satis est ut unio carnis ad animam sit prior in aliquo genere causæ, licet absolute in alio genere sit prior natura unio carnis seu materiæ ad Verbum. Secundo, quia satis est quod in eodem instanti caro uniatur animæ, licet secundum ordinem naturæ non consideretur ut jam unita, sed ut in eodem instanti temporis unienda; nam, cum hoc medium sit tantum quo, et ut ratio movens assumentem ad assumptionem, potest facile intelligi movere ut præsens in eodem instanti, et futurum secundum ordinem naturæ, ita ut dicatur hoc instanti assumptam esse carnem, quia in eodem informanda erat anima rationali, et ut tali anima informaretur. Et per hæc satis responsum est omnibus objectionibus.

2. Secunda opinio. — **Responsio.** — Sed dicet aliquis: hoc sensu etiam dici posset, animam assumptam esse medio corpore, nam etiam corpus fuit aliquo modo ratio assumendi animam; assumpta enim est ut illud informet, et per illud patiatur et satisfaciat. Unde supra diximus, ipsam animæ assumptionem factam esse propter unionem ad corpus, et propterea hanc esse quodammodo intentione priorem. Respondent aliqui, ita posse hoc totum concedi in genere causæ materialis; tamen, quia genus causæ formalis simpliciter perfectius est, ideo absolute potius dici corpus sumi mediante anima, quam e contrario. Et potest hoc facile sustineri, quanquam modus loquendi non admodum mihi probetur; quia, licet materia sit aliquo modo causa formæ in genere cause materialis, tamen non est propria ratio propter quam est forma, quia hoc magis pertinet ad rationem causæ finalis, quam materialis, et forma non est proprie propter materiam, sed propter compositum, ratione cuius unitur materia; materia vero et est propter compositum, et propter ipsam formam, quæ perfectior est. Melius ergo dicitur, animam esse assumptam ratione humanitatis, quam ratione corporis.

SECTIO V.

Utrum tota humanitas sit prius natura assumpta quam partes ejus, et consequenter an assumpta sit medianibus illis, vel e contrario.

1. In hac re est prima sententia Durandi, in 3, dist. 2, q. 2, qui negat esse realem ordinem nature inter assumptionem totius et partium; et eodem modo loquitur de partibus inter se comparatis, de quibus jam diximus; hanc vero opinionem Durandi huc tractandam remisimus. Fundamentum ejus est, quia assumptio fuit unica, unde ex parte ejus nullus est ordo; partes vero non sunt assumptæ, nisi ut conjunctæ et unitæ in tota natura, quæ per se primo assumpta est, et ut sic non distinguuntur ab illa, et ideo neque hac ratione potest ex parte rei assumptæ esse ordo, cum ordo realis non sit, nisi inter distincta. Addit vero, secundum rationem posse considerari quedam ordinem, quo humanitas dicatur prius assumpta, et esse medium ad assumptionem partium, quatenus ipsa perfectior est, et fructum incarnationis perfectius participat, et eodem modo loquitur de anima cum corpore comparata.

2. Secunda opinio. — humanitatem fuisse assumptam prius natura simpliciter et absolute, quam corpus vel animam. Ita Scotus, dist. 2, q. 2; et Palud., dist. 2, q. 2. Fundamentum est, quia unio personalis per se primo facta est in humanitate, et ratione illius in partibus, nam per se primo convenit humaniti, ut subsistat, partibus vero ratione illius; ergo quod per se primo assumitur, est humanitas. Et confirmatur. Nam Verbum primario factum est homo; ergo primo assumpsit humanitatem; illa est ergo prius natura assumpta quam partes. Unde infert hæc sententia, partes non posse dici medium ut quod, seu tanquam rem prius natura assumptam